

**Olha Starenka, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Accounting,
Analysis and Auditing
Odesa National Economics University
Odesa, Ukraine**

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-471-9-27>

MODERN ACCOUNTANT AND AUDITOR: THEIR MAIN PROFESSIONAL CHARACTERISTICS

СУЧАСНИЙ БУХГАЛТЕР ТА АУДИТОР: ЇХ ГОЛОВНІ ПРОФЕСІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Професії бухгалтера та аудитора виконують провідну роль в сучасному інформаційно-аналітичному забезпеченні розвитку бізнесу в умовах коли відбувається трансформація секторів економіки в ефективні та конкурентоспроможні для досягнення довгострокової стабільності у суспільстві.

Сучасні професійні бухгалтери та аудиторі – це відповідальні, креативні та багатогранні професії, які об'єднують в собі багато різних напрямів діяльності. Це професії порядних, чесних, здібних та креативних людей.

Професійні бухгалтери здійснюють ведення бухгалтерського, управлінського та податкового обліку із використанням автоматизованих інформаційних систем обробки даних, складання звітності за національними та міжнародними стандартами. Вони нараховують заробітну плату працівникам, здійснюють перерахування податків та зборів, що передбачені законодавством, здійснюють контроль за ефективним та раціональним використанням матеріальних, фінансових та трудових ресурсів, за веденням касових операцій; удосконалюють системи інформаційного забезпечення управління з метою підвищення його ринкової вартості.

На сьогоднішній день професійні бухгалтери мають не тільки отримувати знання та практичні навички щодо реєстрації даних про господарські операції, їх оброблення, систематизацію та узагальнення, але і володіти професійними компетентностями щодо виконання суміжних до облікових завдань, таких як організація та проведення контролю та аналізу, використання сучасних інформаційних технологій в обліковій практиці, налагодження взаємовідносин з контролюючими органами тощо.

Останнім часом відбулося збільшення функцій, які виконують професійні бухгалтери в інформаційно-обліковій та управлінській

системах підприємств. Серед основних функцій можна виділити: організаційну (організація роботи підрозділу, який займається веденням обліку; формування облікової політики; вибір та налаштування інформаційних технологій для ведення обліку тощо); виконавчу (ведення бухгалтерського обліку; підготовка інформації для прийняття управлінських рішень); управлінську (управління інформаційно-обліковим підрозділом; здійснення внутрішнього контролю; ідентифікація та профілактика конфліктів тощо); стратегічну (планування роботи підрозділу, що здійснює облік та розвиток облікової системи; оптимізація планування та оподаткування потреб в ресурсах; розроблення новітніх підходів до функціонування систем обліку, контролю та оподаткування); соціальну (облік виплат персоналу, доходів власникам; визначення податкових зобов'язань; облік інших соціальних витрат) [1].

Всі ці функції повинні виконувати бухгалтери в межах господарської діяльності підприємства, вони мають виконувати не тільки облікові завдання, але і поєднувати облікові, контрольні, аналітичні та податкові у відповідності зі змістом доручень, що ставляться перед ними в нинішніх реаліях.

Останнім часом підвищилася значимість тих, хто виконує функцію контролю правильності виконання господарських операцій у відповідності з вимогами чинного законодавства. Перелік завдань, які вони виконують визначається внутрішніми регламентами. Більш складні процедури ідентифікації професії, що наділена контрольними функціями, характерні для суб'єктів, що здійснюють власну професійну діяльність за принципом незалежності. Мова йде про аудиторів – фізичних осіб, що підтвердили кваліфікаційну придатність до провадження аудиторської діяльності, мають відповідний практичний досвід та зареєстровані у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності.

На сьогодні бухгалтери та аудитори мають завжди дотримуватися норм моралі, етичних принципів (чесності, об'єктивності, професійної компетентності та належної ретельності, конфіденційності та професійної поведінки) у власній практичній діяльності, адаптувати до них процеси виконання професійних завдань.

На підставі визначених для виконання професійних завдань формуються професійні обов'язки бухгалтерів та аудиторів. Для того щоб досягнути високого професіоналізму у здійсненні своєї професійної діяльності їм необхідно володіти необхідним рівнем теоретичних знань та практичними навичками з відповідної предметної сфери.

Основними ознаками для досягнення цілей професії мають бути професіоналізм (володіння знаннями, які необхідні для виконання посадових обов'язків); досвід (вміння виконувати посадові завдання, застосовуючи набуті знання та практичний досвід); довіра (виконання посадових завдань не порушуючи регуляторні норми); конфіденційність (надавання інформації про хід та виконання посадових завдань тільки тим особам, які наділені певними повноваженнями); якість послуг

(виконання посадових завдань відповідно до заданих параметрів); інтелект та креативність (здатність застосовувати всі набуті знання й навички для виконання посадових завдань, генерувати різні ідеї для раціоналізації процесу виконання посадових обов'язків); професійне бачення (здатність до ефективного оцінювання різних проблем, використання набутого досвіду для застосування нетрадиційних підходів до їх розв'язання) [1].

Сучасні бухгалтери та аудиторі обов'язково мають володіти професійними знаннями та навичками. Серед навичок професійного бухгалтера можна визначити: інтелектуальні (вміння вчитися, приймати виважені рішення, застосовувати правильну оцінку в складних ситуаціях та формулювати професійне судження); загальні та спеціальні (вміння та знання, що необхідні для певної посади та конкретної роботи; навички, що отримані через освіту, програми навчання, сертифікації та на робочому місці); персональні (пов'язані з особистим ставленням і поведінкою; самостійне навчання та особисте вдосконалення); соціально-комунікативні (сукупність продуктивних рис особистості, які формують міжособистісні відносини в суспільстві та колективі; комплекс неспеціалізованих навичок, які відповідають за успішну участь у робочому процесі, високу продуктивність і не пов'язані з конкретною сферою); організаційні (постійне вдосконалення та робота над собою; здатність ефективно управляти часом, ресурсами та завданнями з метою досягнення певних цілей) та управлінські (сукупність здібностей, знань і напрацювань спеціалістів керівної ланки, що базуються на виконанні конкретних управлінських завдань) [2].

В сучасних умовах діджиталізації розвиток інформаційних технологій відкриває багато нових перспектив для розвитку професій бухгалтера та аудитора: робота з великими масивами даних (Big Data Analysis) та їх аналіз – це можливість першими отримувати цінну інформацію для забезпечення підвищення конкурентоздатності підприємства; своєчасне надавання повної та правдивої інформації про фінансовий стан, рух коштів та результати діяльності підприємства для залучення партнерів, клієнтів, інвесторів та для того, щоб підвищити корпоративну відповідальність підприємств перед суспільством; з'являються можливості оптимізувати великі масиви даних, що дозволяє використовувати нові аналітичні інструменти для результативності діяльності підприємств; можливість запроваджувати сучасні інформаційні технології в діяльність підприємства, що сприятиме розширенню доступу до глобального інформаційного середовища.

Професійні бухгалтери є замовниками нових цифрових інструментів роботи з даними підприємства. Вони формують рівень інвестиційної привабливості підприємства, розкривають можливості для залучення капіталу, убезпечують ведення бізнесу від внутрішніх та зовнішніх загроз. Постійне підвищення професійного рівня бухгалтерів щодо змін у чинному законодавстві є запорукою стабільності діяльності підприємства.

Сучасні бухгалтери та аудитори забезпечують інтеграцію у міжнародний простір для того, щоб розвивалася міжнародна співпраця, створювалися в Україні нові підприємства із залученням іноземних інвестицій, а також для виходу підприємств України на міжнародні ринки.

Література:

1. Ковальчук Т. М., Кузь В. І. Професійна етика в обліку, аудиті та оподаткуванні: навч. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 200 с.

2. Зубілевич С. Я. Міжнародні стандарти освіти професійних бухгалтерів: «перезавантаження». URL: <https://buchuchet.uabs.sumdu.edu.ua/images/department/buchuchet/news/zubilevich.pdf>.